

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра теорії та історії культури

Затверджено

На засіданні кафедри теорії та історії культури
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2020 р.)

В.о. завідувача кафедри

доц. Дарморіз О.В.

Силабус з навчальної дисципліни
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В РЕЛІГІЗНАВСТВІ»,
що викладається в межах аспірантури
03 - Гуманітарні науки, третій рівень вищої освіти
спеціальність 031 – релігієзнавство

Львів 2020 р.

СИЛАБУС КУРСУ
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В РЕЛІГІЄЗНАВСТВІ
2020-2021 навчальний рік

Назва курсу	Сучасні тенденції в релігієзнавстві
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії культури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 - Гуманітарні науки, спеціальність <u>031 релігієзнавство</u>
Викладач (-і)	Колесник Ігор Миколайович, кандидат філософських наук, доцент кафедри теорії та історії культури
Контактна інформація викладача (-ів)	igor.kolesnyk@lnu.edu.ua тел. (032)-239-42-10 (кафедра теорії та історії культури)
Консультації по курсу відбуваються	кафедра теорії та історії культури, вул. Університетська, 1, ауд. 357 понеділок, 14:00-15:00

Інформація про курс	«Сучасні тенденції в релігієзнавстві» – дисципліна на вибір для аспірантів спеціальності «031 – релігієзнавство», галузі знань – 03 Гуманітарні науки. Загальна кількість годин курсу – 90, кількість кредитів ECTS – 3. Для вивчення дисципліни передбачено два змістових модулі. Діагностують студентів поточним (впродовж семестру) і підсумковим (залік) контролем і оцінюють у 100 балів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс «Сучасні тенденції в релігієзнавстві» присвячуємо актуальним викликам, труднощам та перспективам релігієзнавства. Тематично розкриваємо основні вектори, у яких дослідники релігійних феноменів та практик роблять спроби розвиватися і надалі за умов методологічної кризи та критики постколоніального спадку.
Мета та цілі курсу	Мета: ознайомлення із основними тенденціями та труднощами сучасного релігієзнавства. Завдання: 1) дослідити сучасний стан релігієзнавства та його методології; 2) окреслити методологічно-категоріальні засади релігієзнавства; 3) прослідкувати основні позиції критики та переосмислення призначення релігієзнавства; 4) проаналізувати майбутні перспективи релігієзнавства у світі та Україні.

**Література для вивчення
дисципліни**

Рекомендована література

1. Академічне релігієзнавство: Підручник / За наук. ред. проф. А.М.Колодного. – К.: Світ Знань, 2000. – 862 с.
2. Головащенко С.І. Історія християнства: Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1999. – 352 с.
3. Історія релігії в Україні: Навч.посібник / За ред.А.М.Колодного, П.Л.Яроцького. – К.: Знання, КОО, 1999. – 735 с.
4. Кислюк К.В., Кучер О.М. Релігієзнавство: Підручник. – К.: Кондор, 2004. – 396 с.
5. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій: Навч. посібник. – К.: АртЕК, 1999. – 504 с.
6. Релігія в сучасному світі: Матеріали до курсу релігієзнавства / За ред. Г.Зімоня; з пол. перекл. Г.Теодорович. – Львів: Свічадо, 2007. – 504 с.
7. 8. Bielo J.S. Anthropology of Religion: The Basics. – Routledge, 2015. – 192 p.
8. 9. Hausner S.L. The comparative anthropology of religion, or the anthropology of religion compared: a critical comment. – Режим доступу: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1469-8676.12766>
9. 10. Nelson, John K. 1990. The Anthropology of Religion. A Field Statement for the Department of Anthropology, University of California, Berkeley)
10. Колкунова Кс.А. Теологические корни концепций квазирелигий // В ПСТГУ 4(42)2012 С. 62–75; Религии Нового века как религиоведческая проблема// Новые религии в России: двадцать лет спустя. Материалы Международной научно-практической конференции. Москва, Центральный дом журналиста, 14 декабря 2012 г. М., 2013. С.103-112.
11. Історія релігії і "новий гуманізм" у роботах Мірчі Еліаде // Мірча Еліаде як класик світового релігієзнавства: Збірник наукових статей/ Наук. ред. Л. Филипович, В. Хромець. - К.: Вид. ПАРАПАН, 2007. С. 165-176
12. Носачев П.Г. Проблема интерпретации "эзотерических знаний": современные попытки изучения эзотеризма, подходы к определению и методологии // XVIII Ежегодная богословская конференция ПСТГУ.-М.:ПСТГУ, 2009.-сс.74-78.
13. Handbook of hyper-real religions / edited by Adam Possamai, Leiden Boston 2012, 441 p.
14. Method & Theory in the Study of Religion. – Journal of the North American Association for the Study of Religion. – Brill, 2020. №3.
15. Robert A. Segal Nickolas P. Roubekas. The Wiley Blackwell Companion to the Study of Religion, Second Edition. – John Wiley & Sons Ltd, 2021. – 480 p.

Допоміжна

1. Benedict R. General Anthropology. Edited by Franz Boas. Boston and New York. 1938.
2. Boas F. The Ethnological significance of esoteric doctrines // Boas F. Race, Language and Culture. N.Y., 1941.
3. Goldenweiser A. A. Early Civilization: An Introduction to Anthropology. New York: Knopf, 1922.
4. Баркер А. В. Новые религиозные движения: Практическое введение. – СПб: Изд-во РХГИ, 1997. – 282 с. – 2000 экз.
5. Боруцький С.Т. Держава. Церква. Людина. Державно-церковні та міжконфесійні відносини у дзеркалі сучасності. 1992–2002 рр. Львів, 2003.
6. Гирц К. Интерпретация культур / Пер. с англ. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2004. – 560 с.
7. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – К., 1992.
8. Гуревич Л.С. Нетрадиционные религии на Западе и восточные религиозные культы. – М., 1985.
9. Дешиця М. Малий український церковно-історичний словник. – Львів, 1994.
10. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії. – Київ: Юніверс, 2002. – 423 с.
11. Дюркгейм Э. Элементарные формы религиозной жизни // Мистика. Религия. Наука. – М., 1998.
12. Классики мирового религиоведения. Антология / Сост. и общ.ред. А.Н.Красникова. – М., 1996.
13. Леви-Брюль Л. Сверхъестественное в первобытном мышлении. – М.: Педагогика-Пресс, 1994.
14. Леві-Строс К. Первісне мислення. – К.: Український центр духовної культури, 2000. – 324 с.
15. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Пер. з французької Зоя Борисюк. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 1997. – 387 с.
16. Лубський В.І., Лубська М.В. Історія релігій: Підручник. К., 2003.
17. Тернер В. Символ и ритуал. – М.. – Наука: Наука: Главная редакция восточной литературы, 1983.
18. Фрезер Дж. Золотая ветвь. – М., 1979.
19. Яблоков И. Н. Антропология религии в структуре религиоведения (рус.) // Вопросы религии и религиоведения/ Книга 2: Религиозная и философская антропология: история и современность : сборник. – М.: ИД «МедиаПром», 2011. – Т. 2, вып. 2. – С. 23.
20. Филипович Л. О. Новітні релігійні рухи // Історія релігії в Україні: Навчальний посібник. / Отв. ред.: А. М. Колодний, П. Л. Яроцький. – К.: Т-во "Знання", КОО, 1999. – С. 716-718. – 735 с.
21. Hexham, Irving and Karla Poewe, New Religions as Global Cultures, Boulder, Colorado: Westview Press, 1997.

	<p>22. Clarke, Peter B. (ed.), Encyclopedia of New Religious Movements, London & New York: Routledge, 2006.</p>
<p>Тривалість курсу</p>	<p>3 кредити, 90 год.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>48 аудиторних години</p> <p>3 них:</p> <p>32 години лекцій</p> <p>16 годин практичних занять</p> <p>42 години самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>В результаті вивчення даного курсу аспірант повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проблеми сучасних релігієзнавчих досліджень; • структуру, функції та специфіку релігієзнавства як галузі гуманітарного знання;

	<ul style="list-style-type: none"> • сучасний стан галузей релігієзнавства; • особливості методологічної кризи релігієзнавства; • основних представників релігієзнавства. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати особливості релігієзнавчого знання у порівнянні із іншими галузями науки; • орієнтуватися в основних сучасних підходах релігієзнавства; • виділяти основні елементи релігійного світогляду та феномени, які відносимо до цієї площини; • досліджувати новітню релігійність із врахуванням сучасної релігієзнавчої методології.
Формат курсу	очна (денна, вечірня)
Теми	<p>Тема 1. Історія релігієзнавства після другої половини 20 століття</p> <p>Тема 2. Основні методологічні виклики і переосмислення ключових понять</p> <p>Тема 3. Постколоніальний світ, динаміка релігійної ідентичності та нові виклики</p> <p>Тема 4. Нові релігійні рухи, квазірелігії, гіперреальні релігійні течії.</p> <p>Тема 5. Релігієзнавство у системі академічної освіти</p> <p>Тема 6. Сучасне правове регулювання діяльності релігій та релігієзнавче експертиза</p> <p>Тема 7. Міжрелігійний діалог і релігієзнавство</p> <p>Тема 8. Сучасний стан релігієзнавства в Україні</p>
Підсумковий контроль, форма	іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з основ культурології, міфології, релігієзнавства, філософії культури, етики, прикладної етики, соціальної культурології.

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Проблемно-пошукові. Техніки опрацювання дискусійних питань. Метод проєктів і їх презентацій. Метод усного опитування. Проблемний аналіз культурних артефактів.</p>																																													
<p>Необхідні обладнання</p>	<p>Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі інтернет.</p>																																													
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Критерії оцінювання за курсом Загалом – 100 балів, з них:</p> <table border="1" data-bbox="584 762 2056 1198"> <thead> <tr> <th colspan="8" data-bbox="584 762 1641 890">Поточне тестування та самостійна робота</th> <th data-bbox="1641 762 1850 890">Контроль знань</th> <th data-bbox="1850 762 2056 890">Сума</th> </tr> <tr> <th colspan="4" data-bbox="584 890 1093 1070">Змістовий модуль №1</th> <th colspan="4" data-bbox="1093 890 1641 1070">Змістовий модуль № 2</th> <th data-bbox="1641 890 1850 1198" rowspan="3">20</th> <th data-bbox="1850 890 2056 1198" rowspan="3">100</th> </tr> <tr> <th data-bbox="584 1070 719 1134">T1</th> <th data-bbox="719 1070 848 1134">T2</th> <th data-bbox="848 1070 963 1134">T3</th> <th data-bbox="963 1070 1093 1134">T4</th> <th data-bbox="1093 1070 1209 1134">T5</th> <th data-bbox="1209 1070 1339 1134">T6</th> <th data-bbox="1339 1070 1489 1134">T7</th> <th data-bbox="1489 1070 1641 1134">T8</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="584 1134 719 1198">10</td> <td data-bbox="719 1134 848 1198">10</td> <td data-bbox="848 1134 963 1198">10</td> <td data-bbox="963 1134 1093 1198">10</td> <td data-bbox="1093 1134 1209 1198">10</td> <td data-bbox="1209 1134 1339 1198">10</td> <td data-bbox="1339 1134 1489 1198">10</td> <td data-bbox="1489 1134 1641 1198">10</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS</p>										Поточне тестування та самостійна робота								Контроль знань	Сума	Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				20	100	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	10	10	10	10	10	10	10	10
Поточне тестування та самостійна робота								Контроль знань	Сума																																					
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				20	100																																					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8																																							
10	10	10	10	10	10	10	10																																							

	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка в балах</i>	<i>За національною шкалою</i>		
			<i>Оцінка</i>	<i>Залік</i>	
	A	90 – 100	5	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
	B	81-89	4	<i>Дуже добре</i>	
	C	71-80		<i>Добре</i>	
	D	61-70	3	<i>Задовільно</i>	
	E	51-60		<i>Достатньо</i>	
Питання до іспиту	<ul style="list-style-type: none"> • Релігієзнавство як наукова дисципліна • Сучасне поняття релігії • Криза гуманітарного знання і релігієзнавство • Галузі сучасного релігієзнавства • Система права і релігієзнавство • Новітні релігії та їхні дослідження • Міжрелігійний діалог і релігієзнавство • Методологічні засади сучасного релігієзнавства • Релігієзнавство як академічна дисципліна • Релігієзнавча експертиза: поняття і можливості • Релігієзнавство в Україні • Динаміка релігійної ідентичності у 21 столітті • Поняття секуляризації • Постсекуляризм і нова хвиля сакралізації 				

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
Академічна доброчесність	Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.